

Granskning av bokslut och årsredovisning

2024-12-31

Rapport

Region Jönköping Län

KPMG AB

2025-04-16

Antal sidor 9

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	2
1.4	Övriga iakttagelser:	2
1.5	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.1.2	Bedömning	7
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	8
3.3	Balanskravsresultat	9
3.3.1	Bedömning	9
3.4	Övriga iakttagelser	9

1 Sammanfattning

Vi har av Region Jönköpings Län ("Region Jönköping") revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om regionens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att regionen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Redovisning enligt fullfonderingsmodellen

Regionen uppger i årsredovisningen att avsteg från gällande lagstiftning görs vad gäller redovisningen av pensionsförpliktelser då dessa redovisas enligt fullfonderingsmodellen och inte enligt blandmodellen. Detta innebär att ansvarsförbindelserna lyfts in i balansräkningen som en avsättning. Regionen redovisar en jämförelse mellan de två modellerna.

Regionen redovisar 4 443 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen (ansvarsförbindelse).

Regionens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 71,7 mnkr lägre redovisat än om lagen följts.

Som en följd av att regionen tillämpar fullfonderingsmodellen görs en justering i beräkningen av balanskravsresultatet för förändringen i ansvarsförbindelsen. Enligt RKR R15 Förvaltningsberättelse får inga andra rader än de föreskrivna ingå i beräkningen av balanskravsresultat

1.2 God ekonomisk hushållning

Regionfullmäktige har angivit 48 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Av dessa redovisas i årsredovisningen 24 st som uppfyllda, 17 st som delvis uppfyllda och 7 som inte uppfyllda.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Vi rekommenderar dock att regionstyrelsen vidtar åtgärder för att höja graden av måluppfyllelse ytterligare.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, är väl motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

1.4 Övriga iakttagelser:

- I samband med granskning av fullständighet av transaktioner under året noterades att balans/resultaträkningen inte stämde helt riktigt mot transaktioner som hade skett under året. I balansräkningen uppgick det skillnader på ca 50 tkr. Inget väsentligt belopp men noteras till regionen att se över så att transaktionerna är fullständiga

- Leverantörsreskontran innehåller poster som uppkommit efter den 31 december om ca 175 mkr där fakturan är utställd i januari 2025 och då skulle redovisats som upplupna kostnader.

- Redovisning av leasing

Regionen har under året tillämpat redovisning av finansiell leasing där de har gjort bedömningar och tolkningar av finansiell leasing. Efter genomgång av bolagets bedömning av finansiell leasing har bedömningen gjorts att Region inte följer RKR R5 fullt ut utan gör två avsteg.

KPMG:s bedömning är att tolkning av RKR R5 inte helt korrekt när det gäller regionens leasingfordon. Hänvisningen till RKR R4 avser inventariers ekonomiska livslängd (inte avtalets längd), vilken i dessa fall är längre än tre år. Det garanterade restvärdet medför att avtalen bör klassificeras som finansiella.

Den ränta som använts vid omräkning av de finansiella leasingavtalen är alternativ låneränta som diskonteringsränta för samtliga externa lokalhyresavtal. I denna definition används 3M Stibor + 5,5 p.e. Vi anser att andrahandsalternativet (när implicit ränta inte kan fastställas) marginell låneränta, ska tillämpas i dessa fall. Regionen har inte kunnat lämna någon, utifrån RKR R5, rimlig motivering till att detta inte görs. Vidare bör en schablonmässigt bestämd diskonteringsränta svara mot en långsiktig upplåningsränta (10 årig ränta och uppåt) vid långa lokalhyresavtal på omkring 30 år - snarare än 3M Stibor och en fast marginal. Definitionen av marginell låneränta ska i dessa fall vara utgångspunkten i bestämmandet av diskonteringsräntan.

1.5 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- Se över leasingmetoden och justera detta så att det följer RKR R5.
- Använda sig av blandmodellen i stället för fullfonderingsmodellen.
- Periodisering görs på ett korrekt sätt så att poster i levreskontran inte tillkommer efter 31 december.

2 Bakgrund

Vi har av Region Jönköpings revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2024. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Regionens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal/regional räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om regionen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om regionens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever regionen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2024-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måloppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av regionen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan regioner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk

Kartläggning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna

- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk.

Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av regionens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med kartläggningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i regionens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser regionens årsredovisning som avgetts av regionstyrelsen den 2025-04-08.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har ej konsoliderats i enlighet med tillämplig undantagsregel.

Regionen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Redovisning enligt fullfonderingsmodellen

Regionen uppger i årsredovisningen att avsteg från gällande lagstiftning görs vad gäller redovisningen av pensionsförpliktelser då dessa redovisas enligt fullfonderingsmodellen och inte enligt blandmodellen. Detta innebär att ansvarsförbindelserna lyfts in i balansräkningen som en avsättning. Regionen redovisar en jämförelse mellan de två modellerna.

Regionen redovisar 4 443 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen (ansvarsförbindelse).

Regionens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 71,7 mnkr lägre redovisat än om lagen följts.

Som en följd av att regionen tillämpar fullfonderingsmodellen görs en justering i beräkningen av balanskravsresultatet för förändringen i ansvarsförbindelsen. Vi har fått information om att Regionen skall redovisa enligt blandmodellen från och med 1 januari 2025.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Regionen har under året tillämpat redovisning av finansiell leasing där de har gjort bedömningar och tolkningar av finansiell leasing. Efter genomgång av bolagets bedömning av finansiell leasing har bedömningen gjorts att Region inte följer RKR R5 fullt ut utan gör två avsteg.

KPMG:s bedömning är att tolkning av RKR R5 inte helt korrekt när det gäller regionens leasingfordon. Hänvisningen till RKR R4 avser inventariers ekonomiska livslängd (inte avtalets längd), vilken i dessa fall är längre än tre år. Det garanterade restvärdet medför att avtalen bör klassificeras som finansiella.

Den ränta som använts vid omräkning av de finansiella leasingavtalen är alternativ låneränta som diskonteringsränta för samtliga externa lokalhyresavtal. I denna definition används 3M Stibor + 5,5 p.e. Vi anser att andrahandsalternativet (när implicit ränta inte kan fastställas) marginell låneränta, ska tillämpas i dessa fall. Regionen har inte kunnat lämna någon, utifrån RKR R5, rimlig motivering till att detta inte görs. Vidare bör en schablonmässigt bestämd diskonteringsränta svara mot en långsiktig upplåningsränta (10 årig ränta och uppåt) vid långa lokalhyresavtal på omkring 30 år - snarare än 3M Stibor och en fast marginal. Definitionen av marginell låneränta ska i dessa fall vara utgångspunkten i bestämmandet av diskonteringsräntan.

- Leverantörsreskontran innehåller poster som uppkommit efter den 31 december om ca 175 mkr, dock ingen resultateffekt. Viktigt att nämna är att det kan påverka ingående moms om de tar upp kostnaden i momsdeklarationen för december eller januari. Men detta är inget som har granskats djupare på eftersom regionen ska se till att justera så att periodisering sker korrekt.

3.1.2 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med undantag av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att den innehåller åtminstone följande felaktigheter som beskrivs under 3.1.1.

Sammanställda räkenskaper har ej konsoliderats i enlighet med tillämplig undantagsregel.

Vi rekommenderar att regionstyrelsen att säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda regionala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att regionerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar regionernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Regionfullmäktige i Region Jönköping har fastställt 1 finansiellt mål och 48 verksamhetsmål. Se vidare regionstyrelsens måluppföljning på sidorna 11-68 och 74–75 i regionens årsredovisning.

Finansiella mål:

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att över tid ska investeringarna finansieras med egna medel.

Utgångspunkten är att Region Jönköpings läns verksamheter inte kostar mer än vad som kan finansieras genom skatteintäkter och statsbidrag. Region Jönköpings läns ekonomiska resultat ska vara på en nivå där såväl konjunktursvängningar, oförutsedda händelser (t ex pandemier eller andra särskilda händelser) och framtida åtaganden kan klaras. Det handlar om att klara pensionsåtaganden gentemot personalen, investering och finansiering i all verksamhet som Region Jönköpings län ansvarar för.

Det övergripande finansiella målet innebär att:

- Av skatteintäkter och statsbidrag/kommunal utjämning ska över tid verksamhetens nettokostnader utgöra 98 procent, finansnetto 0 procent och investeringsutgifter utöver avskrivningar utgöra 0–2 procent av skatteintäkter och statsbidrag/ kommunal utjämning.
- finansiella intäkter från pensionsmedels- och rörelsekapitalförvaltningen ska täcka finansiella kostnader avseende pensionsskulden
- det övergripande finansiella målet om egenfinansiering utvärderas över tidsperioden 2015–2025.

Vi konstaterar att regionstyrelsen bedömer att finansiella målet är uppfyllt.

Verksamhetsmål:

Regionen har fem perspektiv som kopplas till de verksamhetsmässiga målen;

Medborgare kund, Process produktion, Medarbetare, Lärande förnyelse och Ekonomi. För de 48 verksamhetsmässiga resultatmålen/mätetalen.

För dessa mål är det:

- 24 mål som har uppfyllts.
- 17 mål som är delvis uppfyllda.
- 7 mål som inte är uppfyllda

3.2.1 Bedömning

Regionfullmäktige har angivit 48 mål för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Av dessa redovisas i årsredovisningen 24 st som uppfyllda, 17 st som delvis uppfyllda och 7 som inte uppfyllda.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Vi rekommenderar dock att regionstyrelsen vidtar åtgärder för att höja graden av måluppfyllelse ytterligare.

3.3 Balanskravsresultat

En region ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

3.3.1 Bedömning

Regionen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att balanskravsresultatet uppgår till -633 mnkr.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, är väl motiverade och beaktar kravet om god ekonomisk hushållning.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för regionens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

Regionen åberopar synnerliga skäl för hantering av underskottet och reglering sker mot det egna kapitalet.

3.4 Övriga iakttagelser

- I samband med granskning av fullständighet av transaktioner under året noterades att balans-resultaträkningen inte stämde helt riktigt mot transaktioner som hade skett under året. I balansräkningen uppgick det skillnader på ca 50 tkr. Inget väsentligt belopp men noteras till regionen att se över så att transaktionerna är fullständiga

Datum som ovan

KPMG AB

Thord Axelsson

Auktoriserad revisor

Sakkunnigt Biträde

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

THORD AXELSSON

Undertecknare

Serienummer: 6bc90989be51b2[...]d86513172846d

IP: 83.219.xxx.xxx

2025-04-16 18:46:01 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.